

[Boligministeren.]

der i en vis udstrækning gælder forskellige regler om regionplanlægningen i og uden for hovedstadsområdet. Hovedstadsområdet har en ganske særlig struktur med en stor befolkningskoncentration på et forholdsvis begrænset areal og rummer en særlig problematik med hensyn til områdets fortsatte vækst. Det har derfor været ønskeligt, at regionplanen for hovedstadsområdet ikke blot indeholder retningslinier for arealanvendelsen, men også for den mest betydende sektorplanlægning samt en tidsfølgeplan. De foreslåede bestemmelser om regionplanlægningen uden for hovedstadsområdet indeholder ikke et sådant oplæg til en mere intens økonomisk/fysisk helhedsplanlægning for regionen. En del af bestemmelserne i de to lovforslag bør dog være ens. Det gælder bl a. offentliggørelsesreglerne. Det er derfor min hensigt at stille enkelte ændringsforslag til det særlige lovforslag om hovedstadsområdet.

Efter at forhandlingerne med de kommunale organisationer om lovforslaget var tilendebragt, har jeg anset det for påkrævet i forslaget at indføje en særlig bestemmelse — § 19 — hvorefter boligministeren undtagesvis skal kunne overtage den kompetence til at afgøre konkrete sager efter bygge- og byplanlovgivningen, som efter de almindelige regler tilkommer en kommunalbestyrelse eller et amtsråd. I sidste uge havde jeg lejlighed til at bebude denne foreslåede bestemmelse, da jeg besvarede et spørgsmål fra hr. Svend Jakobsen, som udsprang af et konkret hotelbyggeri ved Jyllands vestkyst. Vi har her netop et eksempel på en situation, hvor der bør være mulighed for, at sagen afgøres ud fra mere landspolitiske synspunkter end dem, der kan forventes anlagt af en lokal myndighed. Den foreslåede bestemmelse har i øvrigt paralleller i flere andre love, og jeg kan minde om, at der sidste år var fuldstændig enighed her i tinget om at indføje en lignende bestemmelse i by- og landzoneloven.

Jeg kan i øvrigt henvise til de fyldige bemærkninger til lovforslaget. Det er min opfattelse, at der her i tinget er bred enighed om nødvendigheden af at intensivere landsplanlægningen og indføre en regionplanlægning, der dækker hele landet, og det er der-

for mit håb, at dette lovforslag vil kunne samle tilslutning fra alle sider.

Jeg skal hermed anbefale lovforslaget til det høje tings velvillige behandling.

Justitsministeren (K. Axel Nielsen): Hermed tillader jeg mig for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om ændring af borgerlig straffelov (Mindre berigelsesforbrydelser m. m.)*.

Som der nærmere er redegjort for i de almindelige bemærkninger til lovforslaget, tilsigter dette en almindelig sænkning af strafudmålingsniveauet på væsentlige områder inden for strafferetten. Forslaget imødekommer hermed et ønske om at gennemføre en begrænsning i anvendelsen af frihedsberøvende foranstaltninger, ikke mindst over for mindre alvorlige berigelsesforbrydelser, som i de seneste år ofte er fremført i den offentlige debat, og som også fandt udtryk på justitsministeriets kriminalpolitiske seminar i juni 1971.

Lovforslaget bygger dels på den betænkning vedrørende nogle af- og nedkriminaliseringssspørgsmål, som en arbejdsgruppe under justitsministeriet offentliggjorde i august 1972 på grundlag af drøftelserne på det nævnte seminar, dels på de udtalelser, som justitsministeriet har indhentet over betænkningen, herunder navnlig en indstilling af 5. januar 1973 fra straffelovrådet.

Som anført i de almindelige bemærkninger til lovforslaget kan den ønskede sænkning af strafudmålingsniveauet bedst gennemføres ved et samspil mellem lovgivningsmagten, domstolene og anklagemyndigheden.

I overensstemmelse med arbejdsgruppens indstilling søges det lovgivningsmæssige grundlag for en sænkning af strafudmålingsniveauet tilvejebragt ved at give bestemmelsen i straffelovens § 287 om de mindre alvorlige berigelsesforbrydelser et bredere anvendelsesområde og ved at gøre anvendelsen af bøde eller hæfte obligatorisk, hvis forholdet henføres under § 287. I forbindelse hermed foreslås det i § 285, der fastsætter normalstrafferammen for berigelsesforbrydelser til fængsel indtil 2 år, at ophæve den særlige strafferamme på fængsel indtil 3 år for gentagelsestilfælde. Samtidig foreslås det at fjerne henvisningen til gerningsman-

[Justitsministeren.]

dens foregående vandel i straffelovens § 80, der fastsætter de almindelige kriterier for strafudmålingen. En sådan ændring vil ikke og bør heller ikke forhindre domstolene i ved strafudmålingen efter omstændighederne at tillægge gerningsmandens fortid betydning, men den vil modvirke tendenser til unødigt eller urimelig strafskærping som følge af gentagen kriminalitet og således støtte en allerede igangværende udvikling bort fra anvendelse af skærpede straffe over for tidligere straffede.

Udmålingsniveauet kan også påvirkes gennem en ændret udformning eller brug af eksisterende sanktionsarter. Straffelovrådet har i sin indstilling særlig peget på en udvidet brug af betingede domme, herunder kombinationsdomme efter straffelovens § 58. Jeg kan ganske tiltræde de synspunkter, som straffelovrådet har givet udtryk for. Det er naturligt i den forbindelse også at nævne forslaget til ændring af straffelovens § 40 om overtrædelse af prøveløsladelsesvilkår, der skal tilskynde til, at frihedsberøvelse, dvs. genindsættelse, i anledning af vilkårsovertrædelse ikke bliver hovedreglen, samt forslaget om at ophæve den strafforlængende virkning af anbringelse i straffcelle.

Ud over det mere generelle spørgsmål om sænkning af strafudmålingsniveauet har arbejdsgruppen stillet forslag om ændring af den strafferetlige linie, der følges på forskellige områder inden for straffelovens specielle del. Det gælder sager om butikstyveri, afbetalingsunderslæb, brugstyveri af motor køretøjer og checkmisbrug.

For så vidt angår butikstyveri, har arbejdsgruppen foreslået, at der til straffelovens § 287 føjes en bestemmelse, hvorefter påtale ved tyveri af varer, som er udbudt til salg på en sådan måde, at de er let tilgængelige for kunderne, kun finder sted, hvis almene hensyn kræver det.

Samtlige de myndigheder, der har udtalt sig om arbejdsgruppens forslag, har taget afstand fra en sådan bestemmelse. Man har bl. a. anført, at det såvel af generalpræventive grunde som af hensyn til at sikre overensstemmelse mellem straffeloven og den almindelige moralopfattelse i befolkningen er af betydning at fastholde, at tyveri er strafbart, uanset under hvilke omstændig-

heder det begås. Heller ikke straffelovrådet har kunnet tiltræde arbejdsgruppens forslag, idet man finder en udskillelse af visse butikstyverier fra det strafbare område vilkårlig.

Da den ønskede lempelige behandling af butikstyverier kan opnås dels ved en udbygning af den tiltalefrafaldspraksis, der allerede er indledt i sager om butikstyveri, dels ved en udvidet anvendelse af straffelovens § 287 i disse sager, har jeg ikke fundet det nødvendigt eller rigtigt at stille forslag om afkriminalisering. Justitsministeriet vil imidlertid gennem anklagemyndighedens tiltalepraksis søge at fremme den ønskede udvikling.

Arbejdsgruppen er gået ind for en fuldstændig afkriminalisering af de hidtidige afbetalingsunderslæb, dvs. en afkriminalisering omfattende såvel forholdet mellem afbetalingssælgeren og -køberen som forholdet mellem afbetalingskøberen og den senere erhverver af den solgte ting. Det foreliggende forslag tilsigter alene en afkriminalisering i forholdet mellem afbetalingssælgeren og -køberen. Jeg har herved lagt vægt på den civile retlige retsbeskyttelse, der er tillagt sælgeren over for afbetalingskøberen og senere erhververe af den solgte genstand. Jeg har derimod ikke på det foreliggende grundlag fundet at kunne fratage den senere godtroende erhverver af en genstand, der er solgt med ejendomsforbehold, enhver strafferetlig beskyttelse. Videresælget vil derfor efter omstændighederne kunne være bedrageri over for denne erhverver.

En gennemførelse af forslaget vil udelukke afbetalingssælgeren fra at benytte truslen om anmeldelse for underslæb som pressionsmiddel over for afbetalingskøberen. Viser det sig imidlertid efter en eventuel gennemførelse af forslaget, at afbetalingssælgeren i stedet enten på egen hånd eller i forståelse med den senere erhverver af den solgte genstand benytter en anmeldelse for bedrageri eller trussel herom som pressionsmiddel over for afbetalingskøberen, er jeg indstillet på at søge gennemført en ordning, hvorefter anmeldelse for bedrageri ikke kan indgives alene af afbetalings-sælgeren.

For så vidt angår brugstyveri, har arbejdsgruppen taget afstand fra den i praksis nærmest undtagelsesfri anvendelse af ubetinget

[Justitsministeren.]

frihedsstraf over for brugstyveri af motor-køretøjer og knallerter. Af oplysninger, som straffelovrådet har tilvejebragt, fremgår, at en mildere kurs over for såvel brugstyveri af motorkøretøjer som brugstyveri af knallerter allerede er indledt af domstolene. Jeg finder en tilnærmelse i sanktionsvalget mellem brugstyveri og andet tyveri ønskelig, og jeg vil gennem instrukser til anklagemyndigheden søge at fremme en udvikling i denne retning.

Arbejdsgruppen har for så vidt angår checkmisbrug foreslået, at bankernes og sparekassernes checkgarantiordning ændres, således at den i videre omfang, end tilfældet er i dag, hindrer eller modvirker de misbrug, som den gældende ordning har givet anledning til i form af tyveri af checks og dokumentfalsk ved udstedelse af stjålne checks. Lovforslaget indeholder ikke regler, der tager sigte på at modvirke disse misbrug. Justitsministeriet vil imidlertid indlede forhandlinger med pengeinstitutterne om en bedre udformning af checkordningen.

Ud over de forslag, som jeg har redegjort for, er i lovforslaget medtaget en række andre forslag til ændring af straffeloven. Jeg skal ikke gå i detaljer med disse ændringer, idet jeg i det hele henviser til lovforslaget og bemærkningerne hertil. Blot skal jeg nævne, at aldersgrænsen for heteroseksuelle forhold i straffelovens § 222 foreslås nedsat fra 15 år til 14 år og aldersgrænsen i § 225 for homoseksuelle forhold fra 18 år til 14 år. Endvidere foreslås bestemmelsen i straffelovens § 140 om blasfemi ophævet.

En gennemførelse af det nu foreliggende lovforslag vil betyde, at nye og omfattende arbejdsopgaver lægges over til kriminalforsorgen i frihed. Om de økonomiske konsekvenser heraf henvises til de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Da der har været et ønske om en hurtig fremsættelse af lovforslaget, har der ikke været tid til at forelægge dette for de interesserede myndigheder og institutioner. Jeg har imidlertid samtidig med fremsættelsen sendt forslaget til udtalelse hos disse. Så snart svarene foreligger, vil de blive sendt til retsudvalget.

Med disse bemærkninger skal jeg anbe-

fale lovforslaget til det høje tings velvillige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om teknologisk service.

(Lovforslaget (nr. 151) findes i tillæg A. sp. 3531, fremsættelsen i tidenden sp. 2629).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Lone Nielsen: Den gennemgribende ændring i dansk erhvervsstruktur, der har fundet sted i de sidste mange årtier, har som en af sine forudsætninger haft en betydelig tilførsel af viden fra de teknologiske institutter. En væsentlig forudsætning for erhvervslivets udvikling er da også en fortsat udnyttelse af teknologisk servicevirksomhed. Dansk erhvervslivs konkurrenceevne og velstandsstigningen i samfundet vil fortsat være nært sammenhængende med evnen til at udnytte vor eksisterende viden og stræben efter ny viden. Konkurrencen fra udlandet vil være stigende ikke mindst efter Danmarks medlemskab af fællesmarkedet, og forslaget om teknologisk servicevirksomhed må derfor hilses velkommen. En fortsat velstandsstigning bl. a. baseret på udnyttelse af teknologisk servicevirksomhed bevirker, at man kan koncentrere arbejdskraften i større omfang omkring meningsfyldte opgaver og således medvirke til øget trivsel.

Vort miljø er ligeledes stærkt påvirkeligt af den teknologiske udvikling. Løsningen af f. eks. forureningsproblemerne, som optager os mere og mere i forbindelse med vort ønske om at skabe et samfund ikke alene med velstand, men også med velfærd, kræver således megen teknologisk viden og kunnen. Vort mål må derfor være, at erhvervslivets og det øvrige samfunds behov for teknologisk service kan imødekommes, så vidt det er muligt inden for de personelle og finansielle rammer, som man ud fra et samfundsøkonomisk synspunkt når frem til.

For at erhvervslivet og det øvrige samfund kan få tilgodeset behovet for teknologisk service og udnytte eksisterende ressourcer optimalt, er det nødvendigt ud fra